

VASTUULLISEN SJOITTAMISEN KÄYTÄNNÖN OHJEISTUS

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmän hyväksymä
21.1.2020.

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen periaatteiden käytännön ohjeistus kuvaa, miten vastuullisen sijoittamisen periaatteet huomioidaan Ilmarisen sijoitustoiminnassa. Ohjeistus kattaa vastuullisen sijoittamisen kolme teemaa: ympäristö, ihmisoikeudet ja omistajaohjaus.

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä hyväksyy ja vastaa tämän dokumentin ylläpidosta ja päivittämisestä.

Vastuuhenkilö: [Anna Hyske](#), vastuullisen sijoittamisen päällikkö

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 VASTUULLINEN SIOITTAMINEN ILMARISESSA	6
2.1. Keskeiset vaatimukset	7
2.1.1. Kansainvälisten normien noudattaminen	7
2.1.2. Aktiivinen omistajuus ja dialogi	7
2.1.3. Vastuullisuusanalyysin integrointi sijoituspäätöksiin	9
2.2. Raportointi	12
3 YMPÄRISTÖPERIAATTEIDEN KÄYTÄNNÖN OHJEISTUS	14
3.1. Vaatimukset ja odotukset sijoituskohteillemme ympäristöperiaatteiden osalta	14
3.2. Ilmastoperiaatteisiin liittyvät tavoitteet	15
3.3. Sijoittaja-aloitteet ja raportointi	17
4 IHMISOIKEUSPERIAATTEIDEN KÄYTÄNNÖN OHJEISTUS	19
4.1. Vaatimukset ja odotukset sijoituskohteillemme ihmisoikeusperiaatteiden osalta ..	19
4.2. Tavoitteet	20
4.3. Sijoittaja-aloitteet ja raportointi	20
5 OMISTAJAOHJAUKSENPERIAATTEIDEN KÄYTÄNNÖN OHJEISTUS	
21	
5.1. Yhtiökokoukset: kokouskutsu, osallistuminen ja äänioikeuden käyttö	21
5.2. Pääomarakenteen muutokset	22
5.3. Ilmarislaisten osallistuminen hallitustyöskentelyyn	22
5.3.1. Osallistuminen ja vaikuttaminen hallituksen jäsenten nimitysprosessiin ..	23
5.3.2. Yhtiön hallituksen kokoonpano	23
5.3.3. Palkitseminen	24
5.3.4. Yhteydenpito yhtiöiden kanssa yhtiökokousten ulkopuolella	24

5.3.5. Yhteydenpito muihin osakkeenomistajiin	25
---	----

6 LIITTEET 26

6.1. Liite 1: Omaisuuslajikohtaiset erityispiirteet	26
6.1.1. Kiinteistösijoitukset	26
6.1.2. Rahastosijoitukset	27
6.1.3. Suorat listaamattomat osakkeet ja sijoituslainat	28
6.2. Vastuullisuuden integrointi sijoitustoimintaan	29
6.3. Aktiivinen dialogi/vaikuttaminen	29
6.4. Liite 2: Ensimmäisen vaiheen tavoitteet.....	30
6.5. Liite 3: Esimerkki hiiliriskilaskennasta	31

1 JOHDANTO

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeistus ja vastuullisen sijoittamisen periaatteet muodostavat yhdessä Ilmarisen sijoitustoimintaa ohjaavan vastuullisen sijoittamisen kokonaisuuden.

Ilmarisen hallitus hyväksyy sijoitustoimintaa ohjaavat vastuullisen sijoittamisen periaatteet. Niiden tavoitteena on taata, että toimimme Ilmarisen arvojen mukaisesti. Vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä tekee tarpeen mukaan Ilmarisen hallitukselle ehdotuksia ja tarkennuksia hallituksen hyväksymiin vastuullisen sijoittamisen periaatteisiin.

Vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä hyväksyy myös tämän vastuullisen sijoittamisen periaatteiden käytännön ohjeistuksen. Ohjeistuksessa on nostettu erilliseen kehykseen ohjeistusta koskeva periaate. Periaatteen jälkeen kerrotaan, miten sitä toteutetaan käytännössä.

Olemme pitkäaikainen sijoittaja, ja velvollisuutemme on toimia asiakkaidemme ja eläkkeensaajien edun mukaisesti. Siksi vastuullisuus on olennainen osa Ilmarisen sijoitustoimintaa. Ilmarisen tehtävänä on sijoittaa eläkevarat tuottavasti, turvaavasti ja vastuullisesti siten, että pystymme maksamaan eläkkeet myös tulevaisuudessa. Osana tämän tehtävän toteuttamista otamme huomioon sijoituspäätösten ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyvät näkökohdat. Näiden näkökohtien huomioimisella katsomme olevan vaikutusta myös sijoitusten tuottoihin.

Hallinnoimme aktiivisesti sijoituksiin liittyviä vastuullisuusriskejä sekä tunnistamme sijoitusmahdollisuuksia kestävän kehityksen haasteiden ja tavoitteiden ratkaisuihin. Lisäksi vaikutamme positiivisesti vastuullisuuden edistämiseen sekä suorien sijoitustemme että myös valitsemiemme varainhoitajien kautta.

Olemme globaali sijoittaja. Sijoituksillamme on paljon vaikutuksia yhteiskuntaan. Vastuullisen sijoittamisen periaatteilla ja käytössä olevilla työkaluilla ohjaamme sijoitustoimintaamme ja siten pyrimme minimoimaan sijoitustemme negatiivisia vaikutuksia sekä lisäämään positiivisia vaikutuksia. Tavoitteena on saavuttaa kestäviä pitkän aikavälin tuottoja.

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen periaatteita ohjaa kolme keskeistä vaatimusta:

- kansainvälisten normien noudattaminen
- aktiivinen omistajuus
- vastuullisuusanalyysin integrointi

Nämä edellä mainitut vaatimukset ovat samat kaikissa omaisuuslajeissa. Perinteisen omaisuuslajikohtaisen lähestymistavan sijaan Ilmarisen vastuullista sijoittamista kuvataan ympäristö-, ihmisoikeus ja omistajaohjauksen periaatteiden kautta. Samalla otamme edelleen huomioon muutamia omaisuuslajien erityispiirteitä, joista löytyy lisätietoja tämän dokumentin liitteessä 1.

2 VASTUULLINEN SIOITTAMINEN ILMARISESSA

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen teemat ovat samat kuin kansainvälisessä tavassa luokitella teemat ESG-näkökulmiin. Lyhenne ESG tulee englannin kielen sanoista *environmental*, *social* ja *governance*. Käyttämämme käännökset näille termeille ovat ympäristö, ihmisoikeudet ja omistajaohjaus.

Eri omaisuuslajien osalta käytännön toimet ja käytössä olevat työkalut voivat vaihdella teeman sisällä. Keskeiset vaatimukset kansainvälisten normien noudattamisesta, aktiivisesta omistajuudesta ja vastuullisuusanalyysin integroinnista ovat olennainen osa kokonaisuutta.

Ilmarisen sijoitustoiminnassa on tunnistettu vaikutuksiltaan merkittävimpiä kestävän kehityksen tavoitteita (SDG¹). SDG viittaa YK:n yleiskokouksen vuonna 2015 hyväksymään 17 tavoitteen kokonaisuuteen. Sen tarkoituksena on kiinnittää huomiota globaaleihin ongelmiin, niiden juurisyihin ja rohkaista ratkaisemaan näitä haasteita.

Tavoitteet ovat alun perin kirjoitettu valtiotason näkökulmasta, mutta monet yritykset ja sijoittajat ovat ottaneet tavoitteet myös toimintaansa ohjaaviksi tekijöiksi. Olemme tunnistaneet SDG-tavoitteet, jotka ovat vaikutuksiltaan merkittävimmät sijoitussalkussamme. SDG:t ja ratkaisukeskeiset liiketoimintamallit ovat osa Ilmarisen vastuullisuusarviointeja ja -tavoitteita. Koska tavoitteet ovat linkittyneitä toisiinsa, sopivien ratkaisujen kautta voidaan saada positiivista kehitystä useammankin tavoitteen osalta. Esimerkiksi ilmastonmuutoksen vaikutukset ovat monella tapaa ihmisoikeuskysymyksiä. Ihmisoikeuksiin liittyvissä tavoitteissa ratkaisuja löytyy ilmastonmuutoksen hillitsemisestä ja toiminnan sopeuttamisesta.

Etsimme aktiivisesti sijoituskohteiksemme yrityksiä, jotka edistävät liiketoiminnassaan kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumista.

Olemme myös tunnistaneet tavoitteen, jonka osalta suunnittelemme, kuinka saamme puhtaaseen veteen ja viemäröintiin (SDG 6) liittyviä tavoitteita paremmin osaksi sijoitustoimintaamme.

Vastuullisen sijoittamisen periaatteita ja näitä käytännön ohjeistuksia noudatetaan kaikissa omaisuuslajeissa (muun muassa listatut ja listaamattomat osakkeet, korkosijoitukset, kiinteistöt, rahastot ja sijoituslainat) ottaen huomioon näiden erityispiirteet. Omaisuuslajien erityispiirteitä on kuvattu tämän ohjeistuksen lopussa olevassa liitteessä 1.

¹ Sustainable Development Goal, <https://sustainabledevelopment.un.org/>

2.1. Keskeiset vaatimukset

2.1.1. Kansainvälisten normien noudattaminen

Kansallinen lainsäädäntö ei aina ole riittävän vahvaa vastuullisuuden näkökulmasta ja siksi edellytämme sijoituskohteitamme myös kansainvälisten normien noudattamista.

Jotta saisimme tietoja mahdollisista normirikkomuksista, käytämme oman analyysin ja selvityspyyntöjen lisäksi ulkopuolista palveluntarjoajaa. Jatkuvan seurannan lisäksi palveluntarjoajamme käy arvopaperisijoituksemme läpi ja raportoi havaitsemistaan normirikkomuksista ja niiden epäilyistä.

Otamme tiedossamme olevat normirikkomukset huomioon sijoituspäätöksiä tehdessämme ja seuraamme säännöllisesti uusia rikkomusepäilyjä. Normirikkomukset käsitellään aina vastuullisen sijoittamisen johtoryhmässä. Selkeissä normirikkomustapauksissa vastuullisen sijoittamisen asiantuntijat voivat tehdä päätöksen jatkomenettelystä. Tulkinnanvaraisemmissa tapauksissa päätöksen jatkomenettelystä tekee vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä.

Mikäli yritys ei noudata kansainvälisiä normeja, voimme joko poissulkea yrityksen sijoitusten joukosta tai aloittaa vaikuttamisprosessin. Jos yrityksen toimintaan liittyy vahvistettu normirikkomus, yritykseen ei voida sijoittaa ilman vaikuttamisprosessia. Vaikuttamisprosesseja on kuvattu luvussa 2.1.2 Aktiivinen omistajuus ja dialogi: Vaikuttamisprosessit. Poissulkemisten perusteet on lueteltu käytännön ohjeistuksen kohdassa 2.2 Vastuullisuusanalyysin integrointi sijoituspäätöksiin: Sijoituskohteiden poissulkeminen.

2.1.2. Aktiivinen omistajuus ja dialogi

Aktiivisen omistajuuden ja dialogin kautta meillä on mahdollisuus vaikuttaa sijoituskohteisiimme ja tuoda esiin liiketoimintaa edistävää vastuullisuutta tai sitä haittaavia riskitekijöitä.

Aktiivinen omistajuus on kansainvälisten normien noudattamisen lisäksi toinen keskeinen vastuullisen sijoittamisen toimintaperiaattemme. Dialogin kautta saamme tietoja sijoituskohteistamme ja potentiaalisista sijoituskohteistamme. Aktiivista omistajuutta voidaan toteuttaa eri tavoin esimerkiksi vaikuttamisprosessien, yritystapaamisten ja omistajaoikeuksien käytön kautta.

Vaikuttamisprosessit

Ilmarinen vaikuttaa ensisijaisesti yrityksiin, joissa sillä on suoria osake- tai korkosijoituksia tai muu vahva taloudellinen linkki. Pelkkä johdannaispositio ei yleensä riitä vaikuttamisprosessin aloittamiseksi. Vaikuttamista voidaan tehdä myös potentiaalisten sijoituskohteiden kanssa, mikäli vaikuttaminen katsotaan tarkoituksenmukaiseksi.

Vaikuttamisprosessin aloittaminen on pakollista, mikäli haluamme sijoittaa yhtiöön huolimatta vahvistetusta normirikkomuksesta. Lisäksi voimme vaikuttaa yrityksiin, joita epäillään normirikkomuksesta.

Voimme myös tehdä vaikuttamista proaktiivisesti tai johonkin erityisteemaan liittyen. Tällaisessa tilanteessa yritystä ei välttämättä epäillä normirikkomuksesta, mutta sen toimintaan voi liittyä esimerkiksi jokin merkittävä vastuullisuushaaste. Vaikuttamista voidaan tehdä joko yksin tai yhteistyössä muiden sijoittajien tai sidosryhmien kanssa sekä käyttämällä erityisiä palveluntarjoajia.

Vaikuttamisprosessien toteuttamiseen on kolme päämallia:

1. Ilmarinen vaikuttaa yritykseen itse. Ilmarinen laatii vaikuttamisprosessin agendan ja suunnitelmat sekä vastaa yhteydenpidosta yrityksen kanssa. Vaikuttamisprosessi tarkoittaa aktiivista vuoropuhelua, johon voi sisältyä tapaamisia, puheluita ja kirjeitä. Lisäksi Ilmarinen hankkii lisätietoa esimerkiksi lukemalla yrityksen julkaisemaa tai analytikkomateriaalia. Ilmarisen omissa vaikuttamisprosesseissa agendan laatimisesta ja dokumentaatiosta vastaa Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen asiantuntija.
2. Ilmarinen vaikuttaa yritykseen osana pohjoismaista yhteistyötä Folksam, PFA:n ja KLP:n kanssa. Yhteistyötä kutsutaan nimellä Nordic Engagement Cooperation (myöhemmin NEC). Vaikuttamisprosesseja koordinoi ja toteuttaa Sustainalytics. Ilmarinen, Folksam, PFA ja KLP voivat olla mukana tapaamisissa, puheluisissa ja kirjeissä tapauskohtaisesti. Sijoittajien rooli vaihtelee tapauksesta riippuen. Sijoittaja voi esimerkiksi olla aktiivinen agendan valmistelussa ja tapaamisen kulussa tai passiivinen kuuntelija.

Ilmarinen saa Sustainalyticsin asiantuntijoilta säännöllisiä päivityksiä vaikuttamisprosessien etenemisestä noin 4 kertaa vuodessa. Vaikuttamisprosessien tavoitteet ja suunnitelma ovat pääsääntöisesti Sustainalyticsin hallinnoimia ja niissä huomioidaan sijoittajien tavoitteet. Dokumentaation ylläpidosta vastaa Sustainalytics.

NEC raportoi toiminnastaan vuosittain ja raportti julkaistaan [verkkosivuillamme](#).

3. Palveluntarjoaja (esim. Sustainalytics) vaikuttaa yritykseen Ilmarisen puolesta ja laatii vaikuttamisprosessin tavoitteet ja suunnitelman sekä toteuttaa aktiviteetit. Ilmarinen seuraa vaikuttamisen etenemistä ja voi lisäksi osallistua aktiviteetteihin, joita ovat esimerkiksi kirjeet, puhelut, tapaamiset. Ilmarinen seuraa prosessia vähintään kerran vuodessa esimerkiksi analytikkopuheluiden tai edellä mainittujen vaikuttamisen aktiviteettien avulla. Palveluntarjoaja laatii ja vastaa vaikuttamisprosessin agendasta ja dokumentaatiosta.

Näiden lisäksi voidaan tehdä vaikuttamista yhteistyössä muiden sijoittajien tai aloitteiden kautta osallistumalla erilaisiin kampanjoihin esimerkiksi kirjeiden tai tapaamisten avulla. Näitä ei lasketa raportoinnissa vaikuttamisprosesseiksi, ellei Ilmarisella ole aktiivista roolia vaikuttamisessa

Vaikuttamisprosesseihin osallistuu Ilmariselta aina vähintään vastuullisen sijoittamisen asiantuntija.

Mikäli yrityksen toimintaan liittyy vahvistettu normirikkomus ja vaikuttamisprosessilla ei saada aikaan muutosta tai sen onnistuminen on erittäin epävarmaa, Ilmarinen myy mahdollisuuksien mukaan sijoituksensa kyseisessä yrityksessä ja poissulkee yrityksen sijoituskohteidensa joukosta. Kaikkien vaikuttamisprosessien etenemisestä raportoidaan vuosittain vastuullisen sijoittamisen johtoryhmälle.

Puuttuminen yksittäisiin aiheisiin

Ilmarinen on edellä mainittujen lisäksi yhteydessä yrityksiin yksittäisissä vastuullisuuskysymyksissä, jotka voivat nousta esiin esimerkiksi yhtiökokouskutsujen pohjalta, kansalaisjärjestöjen tai median kautta tai olla muutoin kertaluonteisia yhteydenottoja. Näiden yhteydenottojen perusteella voidaan myös saada tietoa, jonka perusteella aloitetaan vaikuttamisprosessi.

Omistajaoikeuksien käyttö

Osa aktiivista omistajuutta ovat muun muassa yritysjohton tapaamiset, yritysvierailut, tarvittaessa keskustelut muiden osakkeenomistajien kanssa ja yhtiökokousaktiivisuus. Näistä kaikista on kerrottu yksityiskohtaisemmin luvussa 5 Omistajaohjauksenperiaatteiden käytännön ohjeistus.

2.1.3. Vastuullisuusanalyysin integrointi sijoituspäätöksiin

Yritystoiminnan ympäristö- ja sosiaaliset vaikutukset sekä hyvä hallintotapa vaikuttavat yritysten tuottoihin, kustannuksiin ja maineeseen. Ne ovat siten merkityksellisiä myös sijoittajan tuottojen ja riskien näkökulmasta.

Meille on tärkeää, että sijoituspäätöksistä vastaavat henkilöt osallistuvat myös vastuullisuusnäkökulmien analysointiin osana salkunhoitoa. Vastuullisuusnäkökulmilla on merkittävää taloudellista vaikutusta. Siten salkunhoitajilla on olennainen rooli kohdeyritysten riskien ja mahdollisuuksien arvioinnissa myös vastuullisuuden osalta.

Salkunhoitajiemme tukena ja toiminnan kehittäjinä toimii vastuullisen sijoittamisen asiantuntijoita. Heidän tehtävänä on muun muassa huolehtia koulutuksesta, kehittämisestä, työkalujen tarpeenmukaisuudesta, vastuullisuusaiheiden muutosten seuraamisesta sekä toimia Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmän asiantuntijajäsenenä.

Yritystoiminnan ympäristö- ja sosiaaliset vaikutukset sekä hallintotapa vaikuttavat yritysten tuottoihin, kustannuksiin ja maineeseen. Ne ovat siten merkityksellisiä myös sijoittajan tuottojen ja riskien näkökulmasta. Ilmarinen vaikuttaa yrityksiin rahoittajana erityisesti silloin, kun teemme päätöksiä osakeantiin tai joukkovelkakirjaemissioon osallistumisesta.

Käytettävät työkalut

Vastuullisuuden analysoinnissa käytämme sisäisten resurssien lisäksi myös ulkoisia resursseja tarpeen mukaan. Hankinnoissa noudatetaan Ilmarisen hankintapolitiikkaa. Eri työkaluja voidaan käyttää eri omaisuusluokissa, mutta toisaalta osakesijoituksiin suunniteltua vastuullisuusindeksiä voidaan hyödyntää myös muissa omaisuusluokissa, erityisesti yrityslainoissa.

Ilmarisen oma vastuullisen sijoittamisen analyysityökalu

Ilmarinen on kehittänyt omaan toimintaansa soveltuvan analyysityökalun sijoituskohteiden ja potentiaalisten sijoituskohteiden analysoimiseksi systemaattisesti ja vertailukelpoisesti. Kehittämämme työkalu käyttää useita eri lähteitä yhdistettynä omaan arviointiimme. Työkalu mahdollistaa sekä yksittäisten yritys kohtaisten vastuullisuustekijöiden että koko salkun laajuisten vastuullisuustrendien huomioimisen.

Hyödynnämme työkalua sijoituskohteiden riskien ja mahdollisuuksien tunnistamisessa sekä vaikuttamisprosesseissa.

Vastuullisuusluokitukset

Vastuullisuusanalyysin integroimiseksi sijoitustoimintaan Ilmarisella on käytössä vastuullisen sijoittamisen luokitukset. Luokitusten perustana on yhdistelmä kolmansien osapuolien tuottamista vastuullisuusluokituksista, joita mukautamme sisäisellä ja ulkoisista lähteistä saatavalla analyysillä ja johtopäätöksillä.

Vastuullisuusluokitusten perustana oleva analyysi sisältää laajasti yritystoiminnan vastuullisuuteen liittyviä riskejä ja mahdollisuuksia sekä yritystoiminnan jo toteutuneita vastuullisuuden epäkohtia ja normirikkomuksia. Huonoimpia luokituksia saaneisiin yrityksiin sijoittaminen vaatii aina erillisen luvan, joka voidaan myöntää ainoastaan vastuullisen sijoittamisen asiantuntijan tarkemman arvioinnin perusteella.

Jos yrityksestä ei ole saatavissa ulkopuolisen tahon analyysiä, nousee Ilmarisen omien kysymysten ja analyysin merkitys vastuullisuutta arvioitaessa. Listaamattomien yritysten raportointi on pörssiyritysten raportointia rajallisempaa. Siksi listaamattomia yrityksiä arvioitaessa korostuvat Ilmarisen esittämät kysymykset. Olemme määritelleet vastuullisuutta koskevat kysymykset toimialakohtaisesti. Selvityksen laajuus voi vaihdella ottaen huomioon kyseessä olevan sijoitusmahdollisuuden kokoluokka, toimiala ja riskit.

Vertailuindeksit

Käytämme osakevalinnassamme laajasti vastuullisia vertailuindeksejä eli ESG-indeksejä. Ilmarinen käyttää vertailuindekseinä MSCI:n tuottamia indeksejä, jotka huomioivat yritysten vaikutukset ympäristöön (*environment*) ja ihmisoikeuksiin (*social*) sekä hyvän hallinnon (*governance*). Indekseihin sisältyvät toimialojen ja maantieteellisten alueiden vastuullisimmat yritykset. ESG-indeksistä on sijoituskohteiden joukosta poistettu heikoimmin luokitellut yritykset.

Salkunhoitajat vertaavat osakevalintojaan edellä kuvattuihin indekseihin. Jos salkunhoitaja haluaa sijoittaa yrityksiin, jotka eivät ole indeksissä, vastuullisuusluokitusten painoarvo sijoituskohteen arvioinnissa kasvaa.

Vastuullisuusanalyysit, temaattiset analyysit ja sisäiset resurssit

Vastuullisuusluokitusten ja -indeksien lisäksi salkunhoitajilla on käytössä muun muassa erilaisia analyyseja ja tutkimuksia. Salkunhoitajien apuna vastuullisuuden arvioinneissa toimii myös vastuullisen sijoittamisen tiimi. Tiimin tarkoituksena on huolehtia vastuullisen sijoittamisen periaatteiden ja ohjeistuksien käytännön toteutuksesta, oikeiden työkalujen valinnasta, raportoinnista ja toiminnan kehittämisestä.

Heikon vastuullisuusluokituksen saaneeseen yhtiöön voidaan sijoittaa ainoastaan tarkemman selvitystyön jälkeen. Selvitystyöstä vastaa vastuullisen sijoittamisen asiantuntijat ja se tehdään yhteistyössä salkunhoitajien kanssa. Vastuullisen sijoittamisen päällikkö voi tehdä päätöksen sijoituspäätöksen myöntämisestä tai kieltämisestä. Kuitenkin vastuullisen

sijoittamisen johtoryhmällä on viime kädessä vastuu vastuullisen sijoittamisen periaatteiden käytännön tulkinnasta.

Sijoituskohteiden raportointi

Sijoituspäätösten tekemiseksi sijoittajan on saatava riittävästi tietoa kohdeyrityksen toiminnasta ja vaikutuksista. Pidämme tärkeänä, että kohdeyhtiöt raportoivat avoimesti, säännöllisesti ja monipuolisesti toiminnastaan myös vastuullisuuden osalta. Kannustamme yhtiöitä raportoimaan liiketoimintansa kannalta merkityksellisistä ja yhteiskunnallisilta vaikutuksiltaan tärkeistä vastuullisuustekijöistä.

Edistämme yhtiöiden ympäristöraportointia muun muassa sidosryhmädialogien kautta. Erilaisia raportointikehikkoja on olemassa, joista jokainen yhtiö voi valita sen itselleen parhaiten toimivan version. Ilmarisen näkökulmasta on tärkeää saada sijoittajalle relevanttia, oikea-aikaista, vertailukelpoista ja luotettavaa informaatiota sijoituskohteistamme. Olennaista ei ole informaation määrä vaan sen merkityksellisyys sijoittajan näkökulmasta. Esimerkiksi kansainvälinen ilmastonmuutosraportointikehikko TCFD² eli Task force on Climate-related Financial Disclosure on kansainvälisesti tunnustettu ja nopeasti yleistynyt viitekehys ilmatoriskeista ja -mahdollisuuksista raportoimisessa.

Sijoituskohteiden poissulkeminen

Olemme aktiivisesti päättäneet poissulkea sijoituskohteistamme yrityksiä alla olevista syistä:

- Yritykset, jotka valmistavat niin sanottuja kiistanalaisia aseita. Kiistanalaisiin aseisiin luetaan henkilömiinat, rypäleaset ja ydinaset. Kiistanalaisen aseiden valmistajalla tarkoitetaan tässä sellaista yritystä, jonka osallisuus kiistanalaisten aseiden valmistusprosessista on keskeinen ja yrityksen valmistamalle osalle ei ole muuta selkeää käyttötarkoitusta jossain muussa tuotteessa kuin kiistanalaisissa aseissa.
- Yritykset, jotka ovat rikkoneet vakavasti ja systemaattisesti kansainvälisiä normeja, jotka liittyvät YK:n Global Compactiin ja siinä viitattuihin normeihin. Global Compactiin liittyviä normeja ovat ihmisoikeudet, työelämän oikeudet, korruption vastaisuus ja ympäristö. Global Compactissa viitattuja normeja ovat YK:n ihmisoikeuksien julistus, ILO:n työelämän perusperiaatteet ja -oikeudet, Rion julistus kestävästä kehityksestä ja korruption vastainen YK:n yleissopimus. Global Compactin normien lisäksi sijoituskohteiden poissulkemisessa huomioidaan mm. YK:n lasten oikeuksien sopimus sekä OECD:n ohjeet monikansallisille yrityksille siltä osin, kun ne liittyvät Global Compactin aiheisiin.
- Yritykset, joihin liittyy epäilty normirikkomus, jota Ilmarinen pitää erityisen vakavana.
- Yritykset, jotka valmistavat tupakkatuotteita ja saavat liikevaihdostaan vähintään 50 prosenttia tupakkatuotteista. Tupakkatuotteiden valmistuksella tarkoitetaan tupakan viljelyä ja lopputuotteiden (tupakka) valmistusta. Sen sijaan tupakkatuotteilla ei tarkoiteta tupakkaan liittyviä tuotteita kuten filttareita tai makuja eikä tupakkatuotteiden myyntiä. Poissuljettavat yritykset määritellään toimialaluokituksen perusteella.
- Yritykset, joiden liiketoimintaan liittyvä hiili-intensiteetti on merkittävä eivätkä muut seikat puolla sijoituksen tekemistä. Jos yrityksen liiketoimintaan liittyy korkea hiili-intensiteetti, arvioimme yhtiön tilannetta hiiliriskilaskennan avulla. Siinä tarkasteltavan yhtiön liiketoiminta-alueet jaetaan kolmeen luokkaan: korkean hiiliriskin toiminta, keskitason hiiliriskin toiminta, ja matalan hiiliriskin toiminta. Korkean hiiliriskin luokkaan kuuluvat fossiilisten polttoaineiden valmistus ja käyttö. Fossiilisiin polttoaineisiin lukeutuvat muun muassa kivihiili, fossiilinen öljy ja maakaasu.

² [TCFD:n kotisivut](#)

Jos yhtiön liiketoiminnasta yli 30 prosenttia muodostuu korkean hiiliriskin toiminnasta, yritykseen voi sijoittaa vain tarkemman arvioinnin perusteella. Käytämme arvioinnissa MSCI:n hiiliriskilaskentaa ja -luokittelua. Rajan ylittävistä yrityksistä arvioidaan yksityiskohtaisesti muun muassa strategiamuutoksia, raportoinnin kattavuutta ja päästövähennystavoitteita. Lisäksi sijoituspäätökseen voi vaikuttaa yrityksen asema vertailuryhmässään, esimerkiksi päästövähennystavoitteiden merkityksellisyys ja aikataulusuhteessa samalla toimialalla toimiviin yrityksiin.

Tuomme hiiliriskin arvioinnin rajaa asteittain alaspäin. Tavoitteena on, että vuonna 2025 raja on 15 prosenttia korkean hiiliriskin toimintaa yrityksen liiketoiminnasta. Esimerkki hiiliriskin arvioinnista löytyy liitteestä 3.

- Yritykset, jotka tuottavat kannabista tai kannabistuotteita viihdekäyttöön (korkea THC-pitoisuus). Viihdekäytöllä tarkoitetaan myös niin sanottuja itsehoitotuotteita. Sijoitukset ovat sallittuja sellaisiin yrityksiin, jotka tuottavat kannabista lääketeollisuuden käyttöön tai lääkeyhtiöihin, joilla on lääkekannabistuotteita.

Ennen poissulkemista tutkimme, onko mahdollisuuksia vaikuttamisprosessin kautta saada aikaan positiivista muutosta. Mikäli vaikuttamisprosessi ei tuota tulosta, sen onnistuminen on erittäin epävarmaa tai yhtiön toimiala itsessään on vastoin vastuullisuusmääritelmäämme, emme tee uusia sijoituksia ja irtaudumme olemassa olevista sijoituksista mahdollisuuksien mukaan.

Poissulkemiset koskevat kaikkia suoria osake- ja korkosijoituksiamme. Rahastosijoitusten osalta kysymme varainhoitajilta heidän toimintatavoistaan koskien yllä olevia toimialoja ja suhtautumisestaan normirikkomuksiin. Käytämme mahdollisuuksien mukaan tiedossamme olevia normirikkomuksia osana varainhoitajakeskusteluja ja kannustamme varainhoitajia nostamaan vastuullisuuskysymyksiä esille. Tavoitteenamme on, että emme pääoma- ja velkapääomarahastosijoituksissamme sijoittaisi niihin toimialoihin, joihin emme sijoita suorissa listatuissa sijoituksissamme. Pyrimme jo rahastosopimusta tehdessä määrittelemään tiettyjen toimialojen sijoituskohteet poissuljetuiksi ainakin siten, ettei Ilmarinen osallistu kyseisiin sijoituksiin. ETF:ien osalta pyrimme sijoittamaan ESG-painotteisiin ETF:iin, mikäli sellainen on tarjolla ja on kilpailukykyisesti hinnoiteltu. Tuotteen passivisuudesta johtuen emme voi sulkea pois yksittäisiä yrityksiä.

2.2. Raportointi

Avoimuus on yksi Ilmarisen arvoista ja se koskee myös raportointia sijoitustoiminnastamme. Raportoimme sijoitustoiminnastamme laajasti osana Ilmarisen muuta raportointia.

Lakisääteisen raportoinnin lisäksi olemme sitoutuneet raportoimaan sijoitustoimintamme vastuullisuudesta esimerkiksi PRI:n (*Principles for Responsible Investment*) raportointikehikon mukaisesti. Englanninkieliset raportit ovat saatavilla Ilmarisen verkkosivuilla.

- Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen raportit (PRI-raportit):
<https://www.ilmarinen.fi/vastuullinensijoittaminen>
- Ilmarisen yritysraportit:
<https://www.ilmarinen.fi/ilmarinen/taloudellisia-tietoja/vuosikertomus/>

Tämän lisäksi pyrimme toimittamaan tietoja eri sidosryhmien kyselyihin ja vertailuihin mahdollisuuksien mukaan. Laajempia kyselyitä ja selvityksiä ovat tehneet muun muassa ilmastojärjestö AODP ja WWF.

3 YMPÄRISTÖPERIAATTEIDEN KÄYTÄNNÖN OHJEISTUS

Ympäristöperiaatteiden käytännön ohjeistuksesta vastaa Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä. Ohjeistus määrittelee, miten Ilmarisen hallituksen hyväksymät ympäristöperiaatteet huomioidaan sijoitustoiminnassa. Sekä periaatteet että niihin liittyvä ohjeistus ovat keskeinen osa Ilmarisen sijoitustoimintaa.

Ympäristöllä on keskeinen vaikutus meidän kaikkien terveyteen ja hyvinvointiin. Siksi on luonnollista, että ympäristö on yksi vastuullisuustyömme keskeisistä teemoista. Ympäristöllä tarkoitetaan sijoitustoimintamme osalta sekä rakennettua ympäristöä, kulttuuriympäristöä että luonnonvaraista ympäristöä.

Pidämme tärkeänä rakennetun ympäristön terveyttä ylläpitäviä ja lisääviä vaikutuksia, maankäyttökysymyksiä, luonnon monimuotoisuutta sekä luonnonvarojen kestävää käyttöä. Tiedostamme, että ympäristö on ilmastoa laajempi kokonaisuus. Olemme kuitenkin tässä vaiheessa keskittäneet ison osan ympäristötyöstämme ilmastonmuutokseen, johon vastaaminen ja varautuminen ovat käytännön työssämme keskeisessä asemassa.

Hiilineutraalisuustavoitteen ja todellisten päästövähennysten saavuttamisessa olennaista on sijoituskohteisiin vaikuttaminen pelkän poissulkemisen sijaan. Vaikuttamisen avulla voimme huolehtia oikeudenmukaisen siirtymän toteutumisesta eli ihmisoikeuksien huomioinnista osana ilmastotyötä.

3.1. Vaatimukset ja odotukset sijoituskohteillemme ympäristöperiaatteiden osalta

Ilmarinen vaatii sijoituskohteiltaan kansainvälisten sopimusten ja normien noudattamista myös ympäristön huomioimiseksi. Näitä sopimuksia ovat muun muassa:

- YK:n Global Compactin periaatteet³,
- YK:n yritykset ja ihmisoikeudet -periaatteet⁴,
- OECD:n ohjeet monikansallisille yrityksille⁵

Odotamme, että edellä mainittujen kansainvälisten sopimusten ja normien noudattamisen lisäksi sijoituskohteemme mahdollisuuksien mukaan:

- raportoivat avoimesti, selkeästi ja vertailukelpoisesti ilmastovaikutuksistaan esimerkiksi hiilijalanjäljestään ja -kädenjäljestään sekä päästötavoitteistaan, hallinnoivat ilmatoriskejä ja -mahdollisuuksia
- käyttävät laajasti tunnustettuja/ tunnettuja raportointimalleja kuten TCFD:tä⁶ ja/tai CDP:tä⁷

³ Global Compact -periaatteet ovat vastuulliseen liiketoimintaan liittyvät periaatteet, www.globalcompact.org

⁴ Lisätietoja periaatteista www.ohchr.org

⁵ Lisätietoja ohjeista www.oecd.org/corporate/mne/

⁶ TCFD (Task-force on Climate related Financial Disclosure) on kansainvälinen ilmastonmuutosraportointikehikko, www.fsb-tcfd.org

⁷ CDP (entinen Carbon Disclosure Project) on ilmastotietoja keräävä organisaatio, www.cdp.net

- kehittävät liiketoimintastrategioitaan ottaen huomioon Pariisin ilmastopöytäkirjan sekä ihmisoikeudet (oikeudenmukainen siirtymä)
- haluavat käydä vuoropuhelua sijoittajien kanssa ilmastoon liittyvistä teemoista
- asettavat tieteeseen perustuvia tavoitteita (SBT, *Science Based Targets*) ja julkaisevat ilmastokenaarioita lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä tähtäimellä.

Arvioinnissamme otamme huomioon sijoituskohteen koon ja liiketoiminnan, joilla on vaikutusta raportoinnin laajuuteen ja tavoitteiden asetantaan.

3.2. Ilmastoperiaatteisiin liittyvät tavoitteet

Pitkän aikavälin tavoitteenamme on saavuttaa hiilineutraalius koko sijoitussalkkumme osalta vuoden 2035 loppuun mennessä. Työstämme ja kehitämme pitkän aikavälin tiekarttaa, joka koostuu eri välivaiheista. Tutkimme samalla mahdollisuutta saavuttaa hiilinegatiivisuus kotimaisten suorien sijoitusten osalta vastaavassa aikataulussa. Tiekartan eri vaiheissa on tarkoituksena käyttää kutakin välivaihetta oppimisprosessina osana seuraavia välitavoitteita. Ensimmäisessä vaiheessa (2020–2025) keskitymme seuraaviin teemoihin:

- hiiliriski sijoituskohteiden tarkastelussa
- työkalu sijoituskohteiden ilmastotavoitteiden ja niistä raportoinnin seurantaan
- ilmastoriskeistä ja ilmastomahdollisuuksista raportointi läpinäkyvästi
- ilmastovaikuttamisen lisääminen aktiivisessa ja passiivisessa sijoittamisessa
- kiinteistöjen päästökompensaatio-ohjelma ottaen huomioon myös rakennusaikaiset päästöt
- hiilinielujen vahvistaminen

Tavoitteet on kuvattu myös käytännön ohjeistuksen liitteessä 2.

Sitoudumme seuraaviin tavoitteisiin ilmastoperiaatteidemme mukaisesti:

1. Käytämme hiiliriskilaskentaa osana sijoituskohteiden tarkastelua.

Jotta pääsisimme tavoitteeseemme hiilineutraalista sijoitussalkusta, painotamme sijoitussalkussamme vähähiilisiä yrityksiä ja vaadimme sijoituskohteiltamme muutosta kohti vähähiilisempää yhteiskuntaa. Edellisessä tiekartassa käytössä oli 30% liikevaihtoraja pelkän kivihiihen energiakäytön osalta. Uusissa periaatteissa olemme laajentaneet tarkastelua myös muiden fossiilisten polttoaineiden valmistukseen ja käyttöön.

Emme sijoita yrityksiin, joiden liiketoimintaan liittyvä hiili-intensiteetti on merkittävä eivätkä muut seikat puolla sijoituksen tekemistä. Jos yrityksen liiketoimintaan liittyy korkea hiili-intensiteetti, arvioimme yhtiön tilannetta hiiliriskilaskennan avulla. Siinä tarkasteltavan yhtiön liiketoiminta-alueet jaetaan kolmeen luokkaan: korkean hiiliriskin toiminta, keskitason hiiliriskin toiminta, ja matalan hiiliriskin toiminta. Korkean hiiliriskin luokkaan kuuluvat fossiilisten polttoaineiden valmistus ja käyttö. Fossiilisiin polttoaineisiin lukeutuvat muun muassa kivihiihi, fossiilinen öljy ja maakaasu.

Jos yhtiön liiketoiminnasta yli 30 prosenttia muodostuu korkean hiiliriskin toiminnasta, yritykseen voi sijoittaa vain tarkemman arvioinnin perusteella. Käytämme arvioinnissa MSCI:n hiiliriskilaskentaa ja -luokittelua. Rajan ylittävistä yrityksistä arvioidaan yksityiskohtaisesti muun muassa strategiamuutoksia, raportoinnin kattavuutta ja päästövähennystavoitteita. Lisäksi sijoituspäätökseen voi vaikuttaa yrityksen asema vertailuryhmässään, esimerkiksi päästövähennystavoitteiden merkityksellisyys ja aikataulutus suhteessa samalla toimialalla toimiviin yrityksiin.

Tuomme hiiliriskin arvioinnin rajaa asteittain alaspäin. Tavoitteena on, että vuonna 2025

raja on 15 prosenttia korkean hiiliriskin toimintaa yrityksen liiketoiminnasta. Esimerkki hiiliriskin arvioinnista löytyy liitteestä 3.

2. Kehitämme Ilmarisen omaa analyysia sijoituskohteiden ilmastotavoitteiden ja niiden raportoimisen seurantaan.

Edellytämme sijoituskohteiltamme ilmastotavoitteiden asettamista, seurantaa ja jatkuvaa kehittämistä Pariisin ilmastosopimuksen huomioiden. Näin sijoitussalkun laskennalliset sekä yhteiskunnan todelliset päästöt vähenevät pitkällä tähtäimellä. Tavoite koskee kaikkia suoria sijoituskohteitamme, joiden liikevaihto ylittää 10 miljoonaa euroa. Edellisen tiekartan tavoite oli sijoituskohteiden ilmastoraportoinnin lisääminen. Uusissa tavoitteissa kiinnitetään raportoinnissa erityistä huomiota sijoituskohteiden ilmastotavoitteisiin ja niiden avulla saavutettavaan muutokseen.

3. Raportoimme sijoitussalkun ilmastoriskeistä ja -mahdollisuuksista läpinäkyvästi ja otamme huomioon 1,5 asteen skenaarion Pariisin ilmastosopimuksen mukaisesti.

Raportoimme osake- ja korkosalkkumme hiilijalanjäljestä kansainvälisten standardien mukaisesti. Julkaisemme skenaarioanalyysija osake- ja korkosalkkumme rakenteesta Pariisin ilmastosopimuksen näkökulmasta.

Edellisessä tiekartassa tavoitteena oli sijoitusten hiilijalanjäljen vähentäminen. Uusissa tavoitteissa hiilijalanjälki laskee muiden tavoitteiden saavuttamisen myötä. Painopiste sijoitustoiminnassa on vaikuttamisen kautta saatavat todelliset päästövähennykset pelkkien sijoitussalkun laskennallisten päästövähennysten sijaan.

4. Vaikutamme aktiivisiin ja passiivisiin sijoituksiimme ilmastomuutoksen huomioimisessa.

Sijoituksistamme syntyy paljon ilmastovaikutuksia. Negatiivisten vaikutusten vähentämiseksi vaikutamme sijoituskohteisiimme monin eri tavoin. Raportoimme mahdollisuuksien mukaan ilmastovaikuttamisprosesseistamme ja teemme sekä tuemme tarkoituksenmukaisia osakkeenomistajien ilmastoon liittyviä esityksiä. Sijoituskohteiden lisäksi otamme osaa yhteiskunnalliseen keskusteluun ja sääntelyn kehittämiseen ympäristönäkökulmien huomioimiseksi.

Haluamme kehittää rahoitusmarkkinoilla laajasti käytössä olevia tuotteita sisällyttämään paremmin ESG-tekijöitä. Jatkamme vaikuttamista sekä passiivituotteiden että indeksiperheiden kehittämisessä erityisesti hiiliriskin huomioimisessa. ESG-indeksien asteittaisella muuttamisella kohti vähähiilisyyttä saavutetaan merkittäviä vaikutuksia ilman markkinahäiriöitä. Aktiivinen osakevalintamme seuraa jo nyt ESG-indeksejä. Tavoitteenamme on, että koko passiivinen osakesalkkumme seuraa ESG-indeksiä.

5. Kompensoimme käyttämämme toimitilan päästöjä ja tarjoamme asiakkaillemme mahdollisuuden kiinteistöjen päästökompensointiin.

Jatkamme vuosia jatkunutta työtä kiinteistöjen energiatehokkuuden kehittämiseksi muun muassa sertifiointiohjelman, energiatehokkuusohjelmien, vastuullisen rakennuttamisen ja elinkaarimallien avulla. Suomessa noin 80% sähköstä tuotetaan jo nyt päästöttömästi, joten huomiota tulee kiinnittää entistä enemmän rakennusaikaisiin päästöihin.

Edellisessä tiekartassa tavoitteena oli kiinteistöjen hiilijalanjäljen pienentäminen. Uusissa tavoitteissa hiilijalanjälki laskee aktiivisten toimenpiteiden sekä vaikuttamisen myötä. Rakentamisaikaisten päästöjen huomioon ottaminen tulee kasvamaan ja olennaisena tekijänä näiden päästöjen vähentämiseen on vaikuttaminen kaavoitukseen ja rakennustapoihin.

Niiden päästöjen osalta, joita emme voi välttää, kompensoimme päästöjä yhdessä asiakkaidemme kanssa. Kompensointi on asiakkaillemme vapaaehtoinen.

6. Vahvistamme hiilinieluja metsäomistusten, luonnonvarojen kestävästä käytöstä ja teknologisen kehityksen avulla.

Omistamme metsiä yritysten ja rahastojen kautta. Saavuttaaksemme salkun hiilineutraalisuustavoitteen ja mahdollisesti jopa kotimaisten suorien sijoitusten hiilinegatiivisuustavoitteen on meidän ylläpidettävä hiilinieluja, huolehdittava luonnonvarojen kestävästä käytöstä ja tuettava teknologista kehitystä. Tavoitteenamme on lisätä omistuksiemme hiilinieluvaikutuksia ja vaadimme sijoituskohteitamme pienentämään hiilijalanjälkiään sekä kannustamme kasvattamaan hiilikädenjälkiään. Ennen numeraalisten tavoitteiden asettamista tarvitaan selkeämpiä laskentatapoja todellisten vaikutusten mittaamisessa. Edellisessä tiekartassa tavoitteena oli mahdollisuuksien mukaan lisätä metsäsijoitustemme määrää. Uusissa tavoitteissa painopiste on laajempi hiilinielujen vahvistaminen kuin pelkästään metsäsijoitusten määrän lisääminen.

Raportoimme kehityksestämme näiden tavoitteiden suhteen vuosittain osana Ilmarisen raportointia. Liitteessä 2 esitellään tarkemmin raportoitavia lukuja ja tavoitteita.

3.3. Sijoittaja-aloitteet ja raportointi

Avoimuus on yksi Ilmarisen arvoista ja se koskee myös raportointia sijoitustoiminnastamme. Raportoimme sijoitustoiminnastamme laajasti osana Ilmarisen muuta raportointia.

Olemme mukana monessa ympäristöön liittyvässä raportointi- ja sijoittaja-aloitteessa tai tutkimme mahdollisuuksiamme raportoida aloitteiden mukaisesti. Näitä aloitteita ovat muun muassa Montreal Pledge, TCFD (*Task Force on Climate-related Financial Disclosure*) ja ClimateAction 100+.

Montreal Pledgen mukaan olemme sitoutuneet raportoimaan arvopaperisalkkumme hiilijalanjäljen vuosittain. Laskennassa käytämme ulkoista palveluntarjoajaa, jotta saamme parhaan mahdollisen arvion salkkumme hiili-intensiteetistä. Tiedostamme laskentaan liittyvät haasteet datan saatavuuden ja metodologioiden suhteen.

Hiilijalanjälki on taaksepäin katsova luku ja siksi on tärkeää selvittää myös oman sijoitussalkun ilmatoriskeitä ja -mahdollisuuksia enemmän eteenpäin katsovalla tavalla. TCFD sisältääkin suosituksia ilmatoriskeistä ja -mahdollisuuksista raportoimiseen ja siksi olemme omassa raportoinnissamme ottaneet TCFD:n huomioon mahdollisuuksien mukaan.

Pelkkä poissulkeminen ei vielä ratkaise kasvihuonekaasuihin liittyviä päästöongelmia, vaan sijoituskohteiltamme tarvitaan myös päästöleikkauksia ja toiminnan tehostamista. Vaikuttaminen joko yksin tai yhteistyössä muiden sijoittajien kanssa on hyvä keino tuoda esille myös päästöihin liittyviä riskejä sijoittajan näkökulmasta. ClimateAction 100+ on viisivuotinen sijoittajien aloite, jossa sijoittajat yhteistyössä ovat yhteydessä maailman suurimpiin kasvihuonekaasupäästöjä emittoiviin yhtiöihin. Ilmarinen on mukana tässä yli 300 sijoittajan yhteishankkeessa.

Raportoimme näistä toimista osana Ilmarisen vuosiraportointia. Lisäksi julkaisemme muita raportteja, kuten esimerkiksi vaikuttamiseen liittyvän vuosikertomuksen, omilla verkkosivuillamme.

4 IHMISOIKEUSPERIAATTEIDEN KÄYTÄNNÖN OHJEISTUS

Ihmisoikeusperiaatteiden käytännön ohjeistuksesta vastaa Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä. Ohjeistus määrittelee, miten Ilmarisen hallituksen hyväksymät ihmisoikeusperiaatteet huomioidaan sijoitustoiminnassa. Sekä periaatteet että niihin liittyvä ohjeistus ovat keskeinen osa Ilmarisen sijoitustoimintaa.

Ihmisoikeudet ja niiden noudattaminen ovat olennainen osa koko Ilmarisen toimintaa ja siten on luonnollista, että ne näkyvät myös sijoitustoiminnassa. Perusoletuksena ja vähimmäisvaatimuksena on, että sijoituskohteemme noudattavat ihmisoikeuksien ja lasten oikeuksien lisäksi myös olennaisia työelämän oikeuksia.

4.1. Vaatimukset ja odotukset sijoituskohteillemme ihmisoikeusperiaatteiden osalta

Ilmarinen vaatii sijoituskohteiltaan kansainvälisten sopimusten ja normien noudattamista myös ihmisoikeuksien osalta. Näitä sopimuksia ovat:

- YK:n Global Compactin periaatteet,
- YK:n yritykset ja ihmisoikeudet -periaatteet,
- ILO:n peruskonventiot
- OECD:n ohjeet monikansallisille yrityksille
- Lasten oikeuksien sopimus

Näiden ihmisoikeusnormien noudattamista seurataan samalla tavalla kuin muidenkin normien. Lisäksi kannustamme yrityksiä huomioimaan lasten oikeuksia laajasti esimerkiksi Lasten oikeudet ja liiketoimintaperiaatteet -suositusten kautta. Meille on tärkeää, että yritykset raportoivat riittävän laajasti liiketoimintansa vaikutuksista paikalliseen väestöön, työntekijöihin, kuluttajiin ja tärkeisiin sidosryhmiin liittyen. Sijoituskohteillemme on oltava kyky tunnistaa moderni orjuus ja ylläpitää soveltuvia toimia sen poistamiseksi sekä omassa toiminnassaan että arvoketjussaan. Merkittävä osa yritysten liiketoiminnasta voi muodostua alihankintaketjujen kautta ja siten yritysten vastuulle kuuluu myös alihankintaketjun vastuullisuus.

Odotamme, että edellä mainittujen kansainvälisten sopimusten ja normien noudattamisen lisäksi sijoituskohteemme (mahdollisuuksien mukaan):

- raportoivat avoimesti, selkeästi ja vertailukelpoisesti ihmisoikeustoimistaan ja -sitoumuksistaan
- ottavat huomioon ihmisoikeuskysymykset kehittäessään liiketoimintastrategioitaan Pariisin ilmasopimuksen mukaisiksi (oikeudenmukainen siirtymä)
- haluavat käydä vuoropuhelua sijoittajien kanssa ihmisoikeuksiin liittyvistä teemoista.

Arviointimme ottaa huomioon sijoituskohteen koon ja liiketoiminnan, joilla on vaikutusta raportoinnin laajuuteen ja tavoitteiden asetantaan.

4.2. Tavoitteet

Ympäristöperiaatteista poiketen ihmisoikeusperiaatteille ei ole asetettu tarkkoja numeerisia tavoitteita tai tiekarttaa. Ihmisoikeuksiin linkittyä tavoitetta lisätä kestävä kehityksen tavoitteisiin (SDG) liittyviä sijoituksia. SDG:ssä on ihmisoikeuksiin ja perusturvaan liittyviä tavoitteita esimerkiksi terveydenhuollon, ruoan saatavuuden, asumisen ja työn teon osalta.

Sijoituskohteiden poissulkemisen sijaan suosimme vaikuttamisprosesseja, jotta vastuullisuuden huomioiminen paranee kohdeyrityksissä. Näin toimien kannamme omistajavastuumme. Yleensä toiminnan muutokset sekä epäkohtien korjaaminen ovat kaikkien osapuolien etu. Irtaudumme mahdollisuuksien mukaan omistuksesta niissä tilanteissa, joissa vaikuttamisprosessi ei tuota toivottua lopputulosta tai sen onnistuminen on erittäin epävarmaa.

Osallistumme mielellämme yhteiskunnalliseen keskusteluun ihmisoikeuksista ja olemme mukana erilaisissa tilaisuuksissa puhumassa vastuullisesta sijoittamisesta myös ihmisoikeusnäkökulmasta.

4.3. Sijoittaja-aloitteet ja raportointi

Avoimuus on yksi Ilmarisen arvoista ja se koskee myös raportointia sijoitustoiminnastamme. Raportoimme sijoitustoiminnastamme laajasti osana Ilmarisen muuta raportointia.

Olemme mukana ihmisoikeuksiin liittyvissä sijoittaja-aloitteissa tai muissa aloitteissa tapauskohtaisesti. Aiempina vuosina nämä ovat liittyneet esimerkiksi työturvallisuuteen, pakkotyövoiman käyttöön tai lasten oikeuksien huomioimiseen liiketoiminnassa.

Raportoimme näistä toimista osana Ilmarisen vuosiraportointia. Lisäksi julkaisemme muita raportteja, kuten esimerkiksi vaikuttamiseen liittyvän vuosikertomuksen, omilla verkkosivuillamme.

5 OMISTAJAOHJAUksenPERIAATTEIDEN KÄYTÄNNÖN OHJEISTUS

Omistajaohjauksen periaatteiden käytännön ohjeistuksesta vastaa Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä. Ohjeistus määrittelee, miten Ilmarisen hallituksen hyväksymät omistajaohjauksen periaatteet huomioidaan sijoitustoiminnassa. Sekä periaatteet että niihin liittyvä ohjeistus ovat keskeinen osa Ilmarisen sijoitustoimintaa. Omistajaohjauksen periaatteisiin sisältyviä määritelmiä käytetään myös tässä käytännön ohjeistuksessa, ellei tässä ohjeistuksessa toisin esitetä.

Omistajaohjaus on keskeinen osa Ilmarisen sijoitustoimintaa. Olemme aktiivinen omistaja ja vaikutamme eri tavoin omistamiimme yhtiöihin. Aktiivisen omistajaohjauksen painopiste on kotimaisessa omistajuudessa ja suorassa vaikuttamisessa, jota toteutamme muun muassa toimimalla nimitystoimikunnissa, äänestämällä yhtiökokouksissa ja säännöllisellä yhteydenpidolla yritysten johtoon.

5.1. Yhtiökokoukset: kokouskutsu, osallistuminen ja äänioikeuden käyttö

Ilmarinen osallistuu niiden yhtiöiden varsinaisiin ja ylimääräisiin yhtiökokouksiin, joissa olemme merkittävä omistaja tai joissa osallistuminen on muusta syystä tarkoituksenmukaista esimerkiksi esityslistalla olevan teeman vuoksi.

Osallistumme Suomessa pääsääntöisesti omistamiemme pörssi-yhtiöiden yhtiökokouksiin vähintään niiden yhtiöiden osalta, joissa omistuksemme on euromääräisesti merkittävä Suomi-osakesalkun näkökulmasta tai kuulumme 10 suurimman omistajan joukkoon. Ulkomaisten yhtiöiden osalta äänestämme lähtökohtaisesti niiden yhtiöiden yhtiökokouksissa, joissa meillä on merkittävä osakeomistus. Lisäksi voimme äänestää muissa ulkomaisissa yhtiökokouksissa, jos niihin liittyy jokin merkittävä asiakohta, kuten vastuullisuusasioihin liittyvä osakkeenomistajien ehdotus, jonka läpimenoon haluamme vaikuttaa tai jokin tärkeä hyvän hallinnon näkökulma, joka käsitellään yhtiökokouksessa. Ulkomaisissa yhtiökokouksissa äänestämme ensisijaisesti nettiäänestyksen kautta.

Ilmarisen edustaja voi yhtiöiden pyynnöstä toimia yhtiökokouksissa eri rooleissa, kuten äänenlaskun valvojana tai pöytäkirjantarkastajana. Ilmarinen voi myös tehdä ehdotuksia yhtiökokoukselle. Ilmarisen edustajalla on kokouksessa oikeus kysyä tarkempia tietoja seikoista, jotka voivat vaikuttaa kokouksessa käsiteltävien asioiden arviointiin (osakkeenomistajan kyselyoikeus).

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen asiantuntijat vastaavat yhtiökokousten esityslistojen analysoinnista ja voivat käyttää apunaan ulkopuolisten tahojen tuottamaa dataa. Jotta analyysin tekeminen hyvissä ajoin ennen yhtiökokousta on mahdollista, pidämme tärkeänä, että yhtiökokouskutsussa ja sen liitteissä on perustelut ja riittävästi tietoja äänestyspäätöksen tueksi.

Ilmarinen pyrkii osallistumaan yhtiökokouksiin paikan päällä erityisesti Suomessa, mutta kannustaa yhtiöitä sallimaan myös sähköisen äänestämisen.

Ilmarinen julkaisee verkkosivuillaan pörssiyhtiöiden yhtiökokouksissa antamansa äänet. Tämä koskee niin kotimaisia kuin ulkomaisiakin äänestyksiä, sekä varsinaisia että ylimääräisiä yhtiökokouksia vuodesta 2019 lähtien. Aiemmin on julkaistu vain kotimaiset varsinaiset yhtiökokoukset.

Omistajaohjauksen periaatteet löytyvät [verkkosivuiltamme](#).

5.2. Pääomarakenteen muutokset

Ilmarinen pitää tärkeänä, että hallitusten ehdottamat valtuutukset uusien osakkeiden antamisesta ovat tarkoituksenmukaiset yhtiön strategia ja elinkaari huomioon otettu. Pidämme hyvänä, että palkitsemiseen käytettävä antivaltuutus olisi erotettuna niin sanotusta yleisestä antivaltuutuksesta, jotta osakkeenomistajat voivat arvioida valtuutusten käyttötarkoitusta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Ilmarinen pitää tärkeänä, että hallitusten ehdottamat valtuutukset uusien osakkeiden antamisesta vastaavat lähtökohtaisesti enintään 20 prosenttia yhtiön liikkeeseen laskemien kaikkien osakkeiden lukumäärästä osakesarjakohtaisesti laskettuna. Pidämme tärkeänä, että valtuutus on voimassa kerrallaan enintään 18 kuukautta. Poikkeukset ovat mahdollisia yrityksen kehitystilanteen ja liiketoiminnan asettamien tarpeiden perusteella.

5.3. Ilmarislaisten osallistuminen hallitustyöskentelyyn

Ilmarisen hallitus hyväksyy kaikki ilmarislaisten jäsenyydet listayhtiöiden hallintoelimissä. Lisäksi hallitus hyväksyy toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten kaikki muut hallintoelinjäsenyydet Ilmarisen ulkopuolisissa yhteisöissä. Toimitusjohtaja hyväksyy muun henkilöstön osalta kaikki työhön liittyvät muut kuin listayhtiöiden hallintoelinjäsenyydet.

Ilmarislaisten osallistumisesta hallitustyöskentelyyn on laadittu hallituksen hyväksymä hallintoelinjäsenyydet ja sivutoimet -ohje. Listaamattomien yhtiöiden omistajana olemme tapauskohtaisesti mukana kohdeyhtiöiden hallituksissa ja vaikutamme myös sitä kautta kohdeyhtiöiden vastuullisuuteen ja sen kehittämiseen.

- [Jäsenyydet hallintoelimissä ja sivutoimet](#)
- [Ilmarisen luottamustehtävät](#)

5.3.1. Osallistuminen ja vaikuttaminen hallituksen jäsenten nimitysprosessiin

Ilmarinen osallistuu aktiivisesti hallituksen jäsenten valintaan nimitysprosessin kautta. Ilmarinen edistää omistamiensa yritysten ammattitaitoista hallintoa ja johtamista.

Ilmarisen edustajina listayhtiöiden nimitystoimikunnissa toimivat pääsääntöisesti toimitusjohtaja, sijoitusjohtaja tai muu sijoituslinjan asiantuntija. Otamme pääsääntöisesti vastaan kaikki omistusosuuden perusteella kuuluvat nimitystoimikuntapaikat. Osallistumalla aktiivisesti hallituksen jäsenten valintaan nimitysprosessin kautta sekä keskustelemalla omistamiemme yritysten johdon kanssa pyrimme edistämään yritysten ammattitaitoista hallintoa ja johtamista.

5.3.2. Yhtiön hallituksen kokoonpano

Ilmarinen pitää tärkeänä hallitusten jäsenten valinnassa ammattitaitoa, kokemusta ja jäsenten toisiaan täydentävää osaamista. Hallituksen monimuotoisuus tukee yhtiön liiketoimintaa ja sen kehittämistä.

Hallituksella on merkittävä rooli yritysten pitkäaikaisessa menestymisessä ja siten hallituksen jäsenten valinta on olennainen osa omistajaohjausta. Hallituskokoonpanon suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota myös seuraajasuunnitteluun. Eri yhtiöillä on erilaiset tarpeet hallituksen kokoonpanon osalta, minkä takia hallituksessa tarvittavan osaamisen tarkka määrittely on haasteellista. Kuitenkin voidaan todeta, että yleisiä kriteerejä hallitusvalinnassa ovat muun muassa:

- Jäsenten relevantti ammatillinen osaaminen.
- Jäsenten työkokemus ja toisiaan täydentävä osaaminen.
- Riittävä tuntemus lainsäädännöstä, konserni- ja taloushallinnosta, johtamisesta, riskienhallinnasta, yhtiön toimialasta ja hallinnointikoodista sekä pörssin säännöistä.
- Kyvykyys yhteistyöhön ja tehokkaat sekä välittömät vuorovaikutustaidot.
- Riittävä riippumattomuus sekä yhtiöstä että suurimmista osakkeenomistajista.
- Yhtiön liiketoimintaa ja sen kehittämistä tukeva monimuotoisuus. Ilmarinen pitää tärkeänä, että hallituksen kokoonpanossa on otettu huomioon eri sukupuolet, erilaiset taustat ja ikäjakauma.
- Riittävästi aikaa hoitaa tehtävää.

5.3.3. Palkitseminen

Ilmarisen näkemyksen mukaan kilpailukykyinen palkitseminen on olennainen väline kyvykkään johdon palkkaamiseksi yhtiöön. Ilmarinen pitää tärkeänä, että sekä yrityksen toimiva johto että hallitus omistavat yhtiön osakkeita.

Pörssiyhtiöiden osalta on olennaista erottaa toisistaan toimivan johdon ja henkilöstön sekä hallituksen palkitseminen. Hallituksen jäsenten palkkiot kuuluvat osakkeenomistajien päätettäväksi. Pidämme tärkeänä, että myös nimitys- ja palkitsemiseen liittyvät esitykset tuodaan esille hyvissä ajoin ennen yhtiökokousta.

Hallituksen palkkioiden osalta hyödynnämme tarpeen mukaan ulkopuolista tutkimusta hallituspalkkioiden tasosta ja tarkastelemme palkkioita tarkemmin, mikäli niihin on tulossa korotuksia. Olennaista on tutkia, miten hallituksen jäsenten palkkiot ovat linjassa verrattuna vastaavan kokoluokan verrokkeihin ja tehtävien vaativuuteen nähden. Palkkio voi muodostua vuosikorvauksesta, kokouspalkkioista tai näiden yhdistelmästä.

Kokonaispalkkio on hyvä esitellä selkeästi ja kertoa mistä eri osioista kokonaispalkkio syntyy. Tarkastusvaliokunnan työmäärä on lisääntynyt merkittävästi viime vuosina ja siten on perusteltua maksaa varsinkin tarkastusvaliokunnan puheenjohtajalle korotettua palkkiota tehtävän vaativuuden perusteella.

Pidämme tärkeänä läpinäkyvyyttä palkkiojärjestelmissä vuoden 2020 alussa voimaan tulleen hallinnointikoodin mukaisesti.

5.3.4. Yhteydenpito yhtiöiden kanssa yhtiökokousten ulkopuolella

Ilmarinen käy keskustelua omistamiensa yhtiöiden johdon ja tarvittaessa hallituksen kanssa osana normaalia salkunhoitoa. Keskusteluissa käymme läpi yritysten liiketoimintaa ja taloudellista asemaa. Tavoitteena on myös edistää yritysten vastuullisuutta.

Ilmarisen salkunhoitajat tapaavat omistamiemme yhtiöiden johtoa säännöllisesti. Näissä keskusteluissa nostetaan esille myös liiketoiminnan vastuullisuuteen olennaisesti linkittyviä tekijöitä, erityisesti ihmisoikeuksia, työelämän oikeuksia, ympäristöä ja korruptiota koskevien normien noudattamista. Raportoimme vuosittain näiden tapaamisten lukumääriä osana muuta aiheeseen liittyvää raportointia.

5.3.5. Yhteydenpito muihin osakkeenomistajiin

Yhteydenpito muihin osakkeenomistajiin yksittäisen yhtiön osalta rajoittuu pääsääntöisesti nimitystoimikuntatyöhön tai vaikuttamisprosesseihin.

Yksittäistapauksissa voimme keskustella myös muiden osakkeenomistajien kanssa yhtiökokousten, yritystapaamisten, nimitystoimikuntien tai vaikuttamisprosessien ulkopuolella. Huolehdimme osaltamme lainsäädännön noudattamisesta sisäpiiriasioissa ja markkinoiden tunnusteluissa.

Kotimaisten yritysten osalta vaikuttamista voidaan tehdä itsenäisesti, mutta erityisesti ulkomaisissa vaikuttamisprosesseissa on tehokasta toimia yhdessä muiden osakkeenomistajien kanssa. Vaikuttamisprosessit on kuvattu tarkemmin sivulla luvussa 2.1.2 Aktiivinen omistajuus ja dialogi: Vaikuttamisprosessit.

6 LIITTEET

6.1. Liite 1: Omaisuuslajikohtaiset erityispiirteet

Omaisuuslajikohtaisen lähestymistavan sijaan Ilmarisen vastuullista sijoittamista kuvataan ympäristö-, ihmisoikeus ja omistajaohjauksen periaatteiden kautta. Tästä huolimatta tiedostamme, että eri omaisuuslajeihin kuuluu kuitenkin omaisuuslajikohtaisia erityispiirteitä. Käsittelemme erityispiirteitä tässä liitteessä.

6.1.1. Kiinteistösijoitukset

Ilmarinen omistaa toimitila- ja asuinkiinteistöjä. Toimimme kiinteistöjen vuokranantajana, ylläpitäjänä ja rakennuttajana. Rakennusten ympäristövaikutukset ja rakennetun ympäristön suunnittelu ja käyttö ovat keskeisiä yhteiskunnan hyvinvoinnin näkökulmasta.

Kiinteistöjen omistaminen (vuokraus ja ylläpito)

Sijoitamme resurssitehokkaihin ja käyttäjille terveellisiin ja turvallisiin rakennuksiin, jotka sijaitsevat hyvien kulkuyhteyksien päässä. Teemme tiivistä yhteistyötä vuokralaisten kanssa sijoituksen elinkaaren eri vaiheissa. Yhteistyön tavoitteena on asiakastyytyväisyyden parantaminen mm. saamalla tietoa mahdollisista muutostarpeista tilojen käyttöön. Tarjoamme toimitilavuokralaisillemme yhteistyötä ympäristöasioiden edistämiseksi esimerkiksi rahoittamalla energiatehokkaita ratkaisuja. Haemme lisäksi LEED-ympäristöluokituksia osalle olemassa olevia toimitilakiinteistöjämme.

Ylläpidon osalta yhteistyöllä voidaan torjua harmaata taloutta, minimoida rakennusten negatiivisia ympäristövaikutuksia ja parantaa energiatehokkuutta. Teemme suunnitelmallista ja ennakoivaa kiinteistöjohtamista, mikä tarkoittaa pitkäjänteistä ja rakennuksen elinkaaren pituista kiinteistön hoidon suunnittelua ja toteuttamista. Puutemme ongelmakohtiin ripeästi ja tunnemme vuokralaisemme ja kohteemme hyvin.

Niiden kohteiden osalta, jotka sijaintinsa tai omistusrakenteen takia ovat rajallisemman vaikuttamisen piirissä, on tärkeää varmistua oikeiden yhteistyökumppanien valinnasta, jotta vastuullisuus tulee huomioitua elinkaaren eri vaiheissa.

Ylläpidämme kiinteistökantaamme tavalla, joka säilyttää rakennusten arvon. Omistamme useita kaupunkikuvallisesti merkittäviä rakennuksia erityisesti Helsingin keskustassa ja otamme huomioon niiden ylläpidossa kulttuurisen vastuun. Kulttuurinen vastuu tarkoittaa meille korjaushankkeiden toteuttamista kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtonisesti laadukkaasti sekä elävä kaupunkikulttuuri huomioiden.

Kompensoimme ja tarjoamme asiakkaillemme mahdollisuutta kiinteistöjen päästöjen kompensointiin. Kompensointi on asiakkaillemme vapaaehtoista. Kompensoinnin osalta käytämme alan asiantuntijoita päästöjen ja kompensaaation tason laskennassa ja kompensaaatiokohteiden valinnassa.

Rakennuttaminen

Edellytämme toimitilojen rakennuttamisessa vähintään LEED-kulta tai vastaavaa ympäristöluokitusta. Luokitus asettaa tiukat vaatimukset esimerkiksi rakennusmateriaalien valinnalle, energiatehokkuudelle, veden kulutukselle, sisäilman laadulle ja rakennuksen sijainnille.

Lisäksi edellytämme palveluntuottajiltamme tilaajavastuun toteuttamista, harmaan talouden torjuntaa ja työturvallisuuden käytäntöjen omaksumista. Olemme mukana kehittämässä näitä käytäntöjä kiinteistö- ja rakennusalalla esimerkiksi osallistumalla työryhmiin ja julkiseen keskusteluun.

6.1.2. Rahastosijoitukset

Ilmarisella on rahastosijoituksia osake-, yrityslaina-, pääoma-, infrastruktuuri-, metsä-, velkapääoma-, absoluuttisen tuoton ja kiinteistörahastoihin. Rahastosijoituksissa Ilmarisen omistus on välillinen eli sijoituksia hallinnoi ulkopuolinen varainhoitaja.

Osake- ja yrityslainarahastojen osalta periaatteita sovelletaan ainoastaan aktiivirahastoihin eli sellaisiin rahastoihin, jotka tekevät aktiivisia sijoituspäätöksiä. Periaatteet eivät siis koske indeksirahastoja, joissa ei oteta kantaa sijoituskohteena oleviin yrityksiin vastuullisuusnäkökulmasta, vaan tarkoituksena on saavuttaa markkinoiden keskimääräinen tuotto mahdollisimman matalilla kustannuksilla. Indeksirahastojen osalta tavoitteena on valita rahastoja, jotka seuraavat ESG-indeksejä. Näin toimien ESG-asiat tulevat automaattisesti huomioitua myös passiivisijoituksissa.

Varainhoitajan ja rahaston valinta

Sijoitusprosessivaiheessa on parhaat mahdollisuudet vaikuttaa rahaston toimintaperiaatteisiin, koska sijoituksen jälkeen keskeinen päätöksentekovalta rahastossa on rahastoyhtiöllä. Rahastojen valintavaiheessa arvioimme laajasti vastuullisen sijoittamisen toteutusta.

Minimivaatimuksena edellytämme varainhoitajilta rahastoja koskevia vastuullisen sijoittamisen periaatteita, vastuiden ja roolien selkeää määrittelyä, vastuullisuusanalyysin integrointia osaksi sijoituspäätöksiä sekä raportointia sijoittajille. Varainhoitajalla ei tarvitse olla kaikkia edellä kuvattuja periaatteita käytössä rahastosopimusta tehtäessä, vaan varainhoitaja voi kehittää niitä yhteistyön aikana sopimuksen mukaisesti.

Lisäksi katsomme varainhoitajan eduksi, että hoitaja on sitoutunut seuraamaan ja edistämään YK:n Global Compactin ja siihen liittyvien normien noudattamista rahastosijoitusten kohdeyrityksissä. Pidämme myönteisenä varainhoitajan sitoutumista kansainvälisiin vastuullista sijoittamista edistäviin aloitteisiin kuten PRI:hin (*Principles for Responsible Investment*) tai esimerkiksi omaisuuslajin vastaavaan omaan aloitteeseen tai ohjelmaan.

Varainhoitajan seuranta

Seuraamme vastuullisen sijoittamisen toteuttamista vuosittain varainhoitaja- tai rahastokohtaisesti joko rahastokyselyllä tai rahastomanagerikohtaisilla tapaamisilla. Seurannan tavoitteena on saada tietoja parhaista käytännöistä ja kehityskohteista. Näitä tietoja käymme läpi varainhoitajien kanssa esimerkiksi rahastotapaamisissa. Kannustamme varainhoitajia seuraamaan sijoituskohteiden vastuullisuuden kehitystä ja niiden vaikutuksia sekä raportoimaan varainhoitajien omista vastuullisuuskäytännöistä ja sijoituskohteiden vastuullisuudesta.

Listatut osake- ja yrityslainarahastot

Hyödynnämme sijoituksissa osakerahastoihin ja yrityslainarahastoihin mahdollisuuksien mukaan Ilmarisella suorissa arvopaperisijoituksissa käytössä olevia vastuullisuusluokituksia. Emme velvoita varainhoitajia noudattamaan Ilmarisen luokituksia, mutta käytämme niitä tapauskohtaisesti keskustelujen pohjana.

Listattomat velkapääoma- ja yrityslainarahastot

Rahastot pystyvät vaikuttamaan sijoituskohteiden vastuullisuuteen parhaiten sijoituspäätöksen yhteydessä. Koska velkasijoittajalla ei ole äänivaltaa yhtiössä, vaikuttamismahdollisuudet jäävät osakesijoittajaa vähäisemmiksi.

Tavoitteenamme on, että sijoituskohteenamme olevat velkapääomarahastot eivät sijoittaisi niihin toimialoihin, joihin emme sijoita suorissa listatuissa sijoituksissamme (katso 2.2.7

Poissulkemiset). Pyrimme rahastosopimusta tehdessä määrittelemään tiettyjen toimialojen sijoituskohteet poissuljetuiksi ainakin siten, ettei Ilmarinen osallistu kyseisiin sijoituksiin.

Pääoma- ja infrarahastot, sisältäen rinnakkaissijoitukset

Pääomasijoituksemme koostuvat sijoituksista pääomarahastoihin sekä rinnakkaissijoituksista, joissa sijoitamme yksittäiseen kohdeyhtiöön rahasto-osuuden lisäksi myös suoraan. Myös rinnakkaissijoitusten osalta rahastoyhtiö hallinnoi sijoitusta. Rinnakkaissijoitusten osalta rahastomanagerin vastuullisuutta osana sijoitusprosessia pystytään arvioimaan hyvin sijoitusta analysoitaessa.

Pääomarahastojen erityispiirteenä on, että pääomasijoittaja pystyy omistajan roolissa vaikuttamaan yritystoimintaan ja kestävän yrityskulttuurin rakentamiseen. Pääomasijoittaja pystyy merkittävän äänivaltansa kautta vaikuttamaan vastuullisuuden edistämiseen ja vähentämään yrityksen toimintaan liittyviä vastuullisuusriskejä ja hyötymään arvонуontimahdollisuuksista.

Tavoitteenamme on, että sijoituskohteenamme olevat pääoma- ja infrarahastot eivät sijoittaisi niihin toimialoihin, joihin emme sijoita suorissa listatuissa sijoituksissamme (ks. sivu X). Pyrimme rahastosopimusta tehdessä määrittelemään tiettyjen toimialojen sijoituskohteet poissuljetuiksi ainakin siten, ettei Ilmarinen osallistu kyseisiin sijoituksiin.

Absoluuttisen tuoton rahastot (*hedge fund*)

Absoluuttisen tuoton rahastojen osalta Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen käytännöt keskittyvät hyvään hallintoon. Pidämme tärkeänä, että rahastolla on nimetty sääntöjen noudattamista valvova sijoitustoiminnasta riippumaton henkilö (esimerkiksi compliance officer), jolla on tarvittavat oikeudet puuttua rahaston salkunhoitajien toimintaan. Selvitämme hallintotavan lisäksi myös ympäristö- ja sosiaalisen vastuun huomiointia rahastojen toiminnassa.

Ilmarisen määrittelemät rahastosijoittamisen minimivaatimukset eivät sellaisenaan sovellu absoluuttisen tuoton rahastojen vastuullisuusmäärittelyyn. Ilmarinen on Standards Board for Alternative Investmentsin (SBAI) sijoittajajäsen ja edistää sitä, että valitut varainhoitajat noudattavat SBAI:n standardeja. SBAI:n standardit keskittyvät pääasiassa hyvään hallintoon, sisältäen suositukset esimerkiksi rahaston itsenäisestä hallinnosta, sijoitusten arvonnäilyksen toteuttamisesta ja kolmannen osapuolen palveluntarjoajien nimeämisestä.

Kiinteistörahastot

Kiinteistörahastojen osalta noudatamme samoja toimintaperiaatteita kuin muissakin epäsuorissa sijoituksissa. Erityistä huomiota kiinnitetään varainhoitajan valintaan ja varainhoitajan toimintaa seurataan säännöllisesti. Ilmarisen oma vastuullisen sijoittamisen kyselylomake on käytössä myös kiinteistörahastojen arvioinnissa.

6.1.3. Suorat listaamattomat osakkeet ja sijoituslainat

Ilmarisella on suoria sijoituksia listaamattomiin osakkeisiin ja sijoituslainoihin. Sijoituslainalla tarkoitetaan lainaa, jonka Ilmarinen myöntää yritykselle sijoitustarkoituksessa. Ilmarinen myöntää myös takaisinlainoja, joissa eläkeyhtiö lainaa työeläkemaksujen perusteella kertyneitä rahastoja asiakkailleen. Takaisinlainauksessa ei voida soveltaa kaikkia vastuullisen sijoittamisen periaatteita, koska asiakkaalla on lakisääteinen oikeus takaisinlainaukseen.

6.2. Vastuullisuuden integrointi sijoitustoimintaan

Vastuullisuus otetaan huomioon sijoituspäätöstä tehdessä, vaikka kyseessä olisi listaamaton yritys tai listaamaton sijoituslaina. Listaamattomien yritysten raportointi on pörssiyritysten raportointia rajallisempaa. Siksi listaamattomia yrityksiä arvioitaessa korostuvat Ilmarisen esittämät kysymykset. Olemme määritelleet toimialakohtaiset vastuullisuuskysymykset kaikille toimialoille. Selvityksen laajuus voi vaihdella ottaen huomioon kyseessä olevan sijoitusmahdollisuuden kokoluokka, toimiala ja riskit. Sijoituslainten osalta käytämme vastuullisuusluokituksia, mikäli luokitus on saatavilla. Niiden sijoituslainten osalta, joille luokitusta ei ole, käytämme samoja vastuullisuuskysymyksiä osana vastuullisuusarviointia kuin listaamattomille osakkeille.

6.3. Aktiivinen dialogi/vaikuttaminen

Pidämme vastuullisuusasioita esillä keskusteluissa yritysjohdon kanssa. Syvennämme tarvittaessa keskusteluja vaikuttamisprosessiksi. Listaamattomien yhtiöiden omistajana olemme tapauskohtaisesti mukana kohdeyhtiöiden hallituksissa ja vaikutamme myös sitä kautta kohdeyhtiöiden vastuullisuuteen ja sen kehittämiseen.

6.4. Liite 2: Ensimmäisen vaiheen tavoitteet

Tavoitteena on kehittää vastuullisen sijoittamisen mittareita kuvaamaan vaikutuksia aiempaa paremmin. Tästä johtuen luovumme joistain tunnusluvuista vuoden 2020 raportoinnissa. Kaikkia uusia mittareita ja niiden arvoja ei ole vielä saatavilla, joten käytämme soveltuvin osin olemassa olevia mittareita ja tunnuslukuja.

Uusia raportoitavia tunnuslukuja ovat esimerkiksi hiiliriski, skenaarioanalyysien tulokset, sijoituskohteidemme ilmastotavoitteiden määrä ja laatu sekä kompensoinnin määrä.

	AIEMPI TAVOITE	TOIMENPITEET	TAVOITTEET 2025
Hiiliriskilaskenta	Aiemmin pelkkä kivihiihirajoite (korkeintaan 30% liikevaihdosta)	Sijoitukset sallittu korkean hiiliriskin yrityksiin vain tarkemman tarkastelun jälkeen.	Korkean hiiliriskin taso korkeintaan 15% liikevaihdosta
Sijoituskohteiden ilmastotavoitteet	Aiemmin ilmastoraportoinnin lisäämistavoite	Ilmasto- ja päästövähennystavoitteiden viestiminen sijoituskohteille.	Ilmasto- ja päästövähennystavoitteiden raportointi kaikille suorille sijoituskohteille, joiden liikevaihto ylittää 10 miljoonaa euroa.
Ilmatoriskien raportoiminen	Hiilijalanjäljen pieneneminen	Hiilijalanjäljestä raportoiminen, hiiliriskeistä raportoiminen (TCFD), hiililaskennat ja skenaarioanalyysien tekeminen toimialatasolla	Yksityiskohtaisten skenaarioiden julkistaminen Pariisin ilmastosopimuksen näkökulmasta
Vaikuttaminen		Vaikutamme sekä kohdeyhtiöihin ilmastoteemoista että ESG-indeksisisältöihin	Sijoituskohteiden todellisten päästöjen pieneneminen, vähähiilisyiden parempi huomioiminen laajoissa ESG-indekseissä
Kompensointi	Kiinteistöjen hiilijalanjäljen pienentäminen (käytön aikaiset päästöt)	Jatkamme työtämme energiatehokkuuden kehittämiseksi kiinteistöalalla sekä käytön että rakentamisajan päästöjen vähentämiseksi. Kompensoimme itse käyttämien toimitilojen päästöt ja tarjoamme kompensointiota myös asiakkaillemme (käytön aikaiset päästöt). Tutkimme vaihtoehtoja rakennusaikaisten päästöjen kompensointiin.	Kompensoida käytön aikaiset päästöt ja ryhtyä toimenpiteisiin rakennusaikaisten päästöjen kompensoinnin aloittamiseksi.
Hiilinielujen vahvistaminen	Lisätä mahdollisuuksien mukaan metsäsijoituksia	Sijoitukset metsiin ja teknologiseen kehitykseen	Hiilinielujen ja hiilenkiertotalouden vahvistaminen

Kokonaistavoite

Tavoitteemme on, että sijoitussalkun todelliset päästöt ja salkun laskennalliset päästöt pienenevät. Huomioimme ilmastotyön osana oikeudenmukaisen siirtymän. Ensimmäinen vaihe 2020-2025 on olennainen osa tavoitetta saavuttaa hiilineutraalius vuonna 2035. Päästölaskennan kattavuuden tavoite on vuoden 2025 loppuun mennessä 75 prosenttia koko sijoitussalkusta mukaan lukien listaamattomat sijoitukset.

6.5. Liite 3: Esimerkki hiiliriskilaskennasta

	Hiiliriskin taso, prosenttia yhtiön liiketoiminnasta			Päästövähennystavoitteet	Aikataulu tavoitteille	CDP/TCFD-raportointi	Sijoitus oman toimialan vertailuryhmässä	Voidaanko sijoittaa?	
	Korkea riski	Keskitason riski	Matala riski						
Yhtiö A	50 %	40 %	10 %	Merkittävät vähennystavoitteet	2035	Laaja CDP	Keskitaso	Kyllä: vuotuinen seuranta; mahdollinen vaikuttamisprosessi	
Yhtiö B	35 %	5 %	60 %	Vähäiset tavoitteet	2050	Ei kumpaakaan	Heikko	Ei	
Yhtiö C	90 %	5 %	5 %	Merkittävät tieteseen perustuvat vähennystavoitteet	2025	Kyllä, laaja CDP ja laaja TCFD	Edelläkävijä	Kyllä: vuotuinen seuranta	

Taulukossa on vertailtu kolmea yhtiötä liiketoimintaan liittyvän hiiliriskin perusteella. Ensimmäisessä sarakkeessa on esitetty, kuinka monta prosenttia yhtiön liiketoiminnasta on korkean hiiliriskin toimintaa eli fossiilista polttoaineista riippuvaista ja hyvin päästöintensiivistä. Toinen sarake esittää keskitason hiiliriskin osuutta yrityksen liiketoiminnasta ja kolmas matalan hiiliriskin liiketoiminnan osuutta.

Seuraavissa sarakkeissa on tarkasteltu muita sijoituspäätökseen vaikuttavia tekijöitä: yrityksen päästövähennystavoitteet ja niiden taso, tavoitteiden toteuttamisen aikataulu, tavoitteista raportointi ja sijoitus samalla toimialalla toimivien yritysten vertailuryhmässä suhteessa tavoitteiden aikataulutukseen ja laatuun. Viimeisessä sarakkeessa on yhteenvetona, millaisilla ehdoilla yhtiöön voitaisiin sijoittaa. Sijoituspäätös ei perustu ainoastaan hiiliriskiin liittyviin tekijöihin, vaan jokaisen sijoituskohteen on täytettävä myös tuottavan ja turvaavan sijoituksen kriteerit.

Esimerkkiyhtiöiden toimialaa ei ole määrätty. Yhtiö B ei saa sijoituslupaa vastuullisen sijoittamisen asiantuntijalta, vaikka sillä on vertailuryhmässä pienin korkean hiiliriskin osuus liiketoiminnasta. Osuus ylittää tarkemman tarkastelun rajan (30 % korkean hiiliriskin toimintaa liiketoiminnasta). Tarkempi tarkastelu osoittaa, että yhtiön tavoitteet päästövähennyksille ovat vähäisiä ja niiden aikataulu on pitkä. Lisäksi yhtiö ei raportoi tavoitteistaan yleisimmillä raportointiviitekehyksillä. Esimerkki tällaisesta yhtiöstä olisi esimerkiksi kivihiilen energiakäytöstä tai öljyhiekan jalostuksesta riippuvainen yritys. Kivihiilen käytölle energiantuotannossa on olemassa toimivia vaihtoehtoja.

Yhtiö C puolestaan on hiili-intensiivisellä alalla toimiva edelläkävijä yritys. Korkean hiili-intensiteetin aloja on esimerkiksi terästeollisuus. Yhtiöllä on kunnianhimoiset, vertaisarvioituid tieteseen perustuvat päästövähennystavoitteet (*Science Based Targets*), joille on asetettu kunnianhimoisen aikataulu. Lisäksi yhtiö raportoi niistä tunnetuilla raportointiviitekehyksillä. Teräksen käytölle ei ole uskottavia vaihtoehtoja globaalilla tasolla, mutta teräsyhtiö voi merkittävästi pienentää ympäristökuormaansa kehittämällä uusia valmistusmenetelmiä.

Yhtiö A on tavoitteissaan vähemmän kunnianhimoisen ja vertailuryhmässään vain keskitasoa. Tällaiseen yritykseen sijoittaminen voi vaatia vaikuttamisprosessin käynnistämistä.

Vaikuttamisprosesseja kuvataan tarkemmin ohjeiden kohdassa 2.1.2 Aktiivinen omistajuus ja dialogi.